„Stăpâna Inelelor” sau misterioasafrescă pictată în *Castelul Corvinilor* din Hunedoara

de Conf. Univ. dr. George V Grigore

.

Pictura medievală care spune povestea Huniazilor este pictată într-o frescă aflată astăzi în mare pericol. Imaginea frescei era vizibilă la începutul secolului trecut, dar în prezent, pictura este aproape ştearsă. Această frescă misterioasă, veche de peste cinci secole și declarată cea mai veche frescă medievală din Transilvania, potrivit unor istorici, este acum abia vizibilă în *Castelul Corvinilor* din Hunedoara, înfăţişând una dintre cele mai frumoase relatări oferite de-a lungul timpului despre familia lui Ioan de Hunedoara. Urmele ei se află în zona „loggia Matia” şi sunt în pericol de a dispărea, din cauza degradării. Castelul Corvinilor ascunde poveşti impresionante, iar printre elementele cele mai importante care pot ajuta la cunoaşterea acestora se numără picturile care l-au împodobit vreme de secole. Turnul vechi de poartă a fost pictat în frescă în vremea regelui Matia, urme din aceasta încă fiind vizibile pe latura nordică. Turnul Buzdugan şi Turnul Toboşarilor păstrează şi ele urmele picturilor vechi, la fel şi Sala Dietei, în timp ce fresca de pe peretele exterior al *Camerei de Aur* a Aripii Matia a căzut la începutul secolului XX. Fresca misterioasă datează de la sfârşitul secolului al XV-lea, potrivit unor istorici, iar rămăşiţele ei şi poate fi văzută astăzi pe arcada de la etajul Aripii Matia a castelului. Istoricii au încercat să explice însemnătatea ei. „*În jurul deschiderii logiei erau zugrăvite grupuri de figuri dintre care se mai păstrează trei: primul grup reprezenta o femeie cu mărul regatului în mână, iar în faţă o figură bărbătească, ţinând un obiect rotund, nedefinit. Grupul al doilea era format dintr-*

un bărbat care oferea femeii un inel cu sigil, asemănător inelului cu blazonul Huniazilor, în timp ce femeia făcea un gest de refuz. Al treilea grup înfăţişa o femeie, înfăţişată de această dată cu capul îmbrobodit, semn că era mamă, reprezentată de altfel şi cu pântecul proeminent, şi ţinând în mână un cerc cu două verighete, iar în faţa ei bărbatul, făcând de data asta un gest de refuz. Pe un stâlp alăturat se mai vede un copil, cu mărul regatului în mână, iar o filacteră se desfăşura deasupra capului, purtând o inscripţie ştearsă, pe care Ştefan Moller credea că ar putea să citească numele Iohannes", explica specialistul Virgil Vătăşianu, într-o lucraredespre castel. Imaginile au fost interpretate de istoric ca reprezentarea legendei originii lui Ioan de Hunedoara, conform căreia el ar fi fost fiul neligitim al regelui Sigismund de Luxembourg. Legenda înrudirii lui Ioan de Hunedoara cu regele Sigismund datează din vremea sa, însă cel care ar fi contribuit cel mai mult la răspândirea legendei a fost cronicarul şi tipograful Gaspar Heltai, în 1574. Heltai afirma că ar fi auzit povestea de la un fost curtean al familiei Huniazilor şi o prezenta în felul următor: „*Regele Sigismund, care era şi împăratul Germaniei, se desfăta în aventuri amoroase. Într-un timp, petrecând în Ardeal, ca să-i treacă de urât, face cunoştinţă cu o fată de valah, amăgind-o. Înainte de sosirea noului musafir, regele era silit să plece, însă mai înainte se îngriji de fată şi de reputaţia ei şi o mărită după un nobil valah, dându-i totodată un inel de recunoaştere, cu care să-l trimită pe noul – născut la dânsul. Cu sosirea în lume a micului Ioan, mama descoperă totul bărbatului său, care fiind bun la inimă se linişteşte în toate, iar cei doi soţi aşteaptă cu nerăbdare acel moment când vor trimite copilul la monarhul tată, în palatul imperial plin de strălucire. O întâmplare curioasă era cât pe aici să pună capăt frumoaselor nădejdi. Într-o zi, copilul jucându-se în braţele mamei cu inelul strălucitor, acela fu răpit de un hoţ de corb, care zbura pe acolo şi dispăru cu el. La rugăminţile repetate ale mamei, bărbatul pleacă după pasărea hrăpăreaţă şi săgetând-o aduce obiectul furat. Mai târziu, Ioan, cu inelul mântuit în mod miraculos, se prezintă*

Monarhului părinte, care-l primeşte cu amabilitate şi-i dăruieşte cetăţi şi sate", scria profesorul Teodor Popa, citândul pe Gaşpar Heltai, în volumul „*Iancu Corvin de Hunedoara*" (1928). Ultimul cadran prezintă o scenă de vânătoare de mistreţi (vânătoarea simbolică a fiarei), unde apare un personaj masculin ce poartă o lance de vânătoare, personaj ce este identificat cu Matia Corvin. Pictura a fost distrusă în totalitate la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX, când s-a încercat decaparea stratului pictural de pe suportul de cărămidă foarte degradat. Pictura în frescă de la etajul aripii nordice (aripa Matia) datează din a doua jumătate a secolului al XV-lea şi este singura pictură de acest gen, cu caracter laic din spaţiul transilvănean.

Proiectul de restaurare a Castelului Corvinilor, depus de *Primăria Hunedoara* la *Agenţia de Dezvoltare Regională Vest*, prevedea şi restaurarea picturilor şi zugrăvelilor interioare ale monumentului, însă iniţial a fost respins de ADR Vest. „*Am primit o adresă de la Agenţia de Dezvoltare Regională Vest în care am fost înştiinţaţi că a fost respinsă cererea de finanţare, pentru încălcarea a cel puţin zece criterii, privind elaborarea acestuia*", informa recent Dan Bobouţanu, primarul Hunedoarei. Conducerea primăriei speră însă că, într-un final, în urma contestaţiei depusă la *Autoritatea de Management pentru Programul Operaţional Regional*, cererea de finanţare a investiţiei în restaurarea castelului, estimate la cinci milioane de euro, să fie declarată eligibilă. Dacă proiectul nu va fi aprobat, soarta picturilor care împodobeau sălile şi turnurile castelului se anunţă sumbră. Potrivit proiectului, urmau, printre altele, să aibă loc lucrări de eliminare a igrasiei din pereţii Castelului Corvinilor, adiacenţi curţilor interioare, lucrări de igienizare, curăţire, plombare, rostuire, de desfacere a tencuielilor de ciment şi de refacere a acestora cu tencuieli şi zugrăveli respirante pe bază de var, restaurări ale picturilor şi recondiţionări ale elementelor de tâmplărie, lucrări de restaurare a tavanelor de lemn, precum şi de revizuire totală a instalaţiilor. În 2014, administraţia locală din Hunedoara a reuşit, din

fonduri proprii, să înlocuiască doar o parte a ţiglăriei de pe Castelul Corvinilor, Palatul Bethlen şi Turnul Toboşarilor costurile pentru continuarea lucărilor sunt dificil de acoperit de la bugetul local. Sperăm cu toții că se va găsi o cale de a se restaura misterioasa pictură, dar și restul elementelor Castelului Corvinilor ce necesită o întreținere mai specială, spre bucuria sutelor de mii de vizitatori ce vin anual aici.

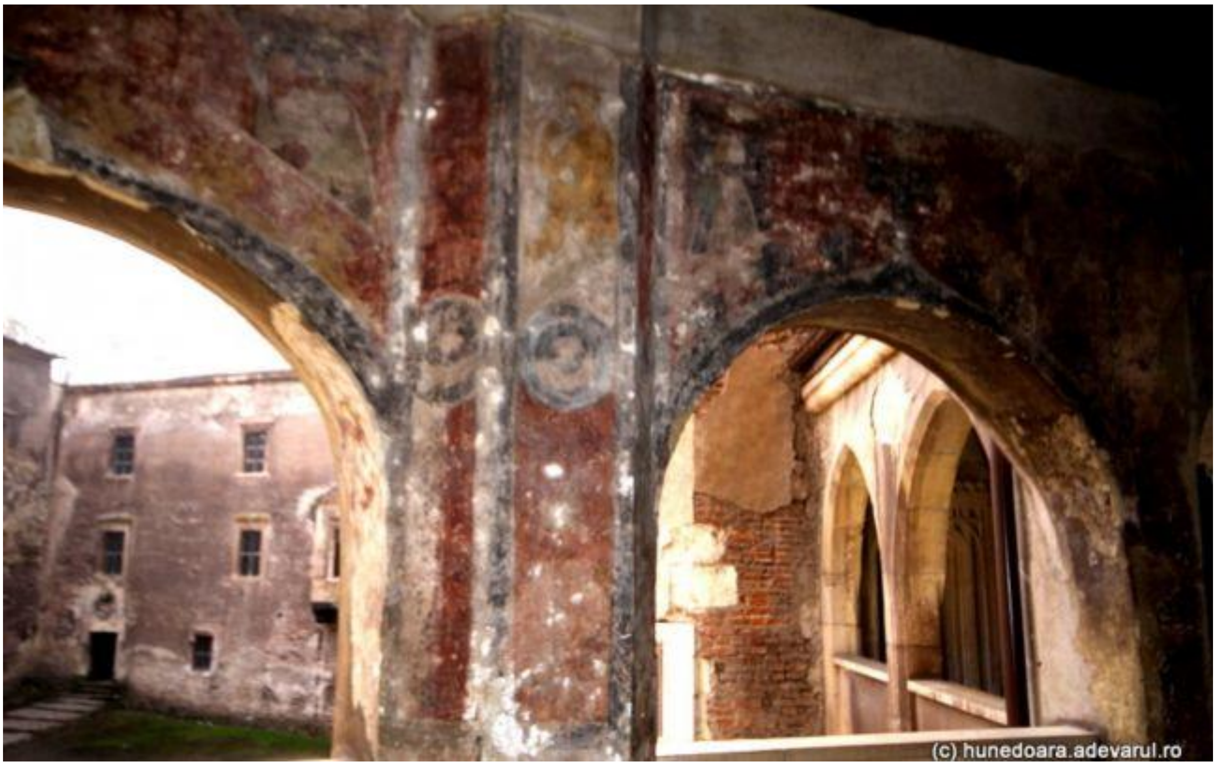
Surse:adevarul.ro, romaniamare.info, digi24.ro, ziare.com

Fresca misterioasă de secol XV din Castelul Corvinilor de la Hunedoara. Aici apare „*Stăpâna Inelelor*", sau Doamna ce poartă taina căsătoriei (cele două inele). Corbul va fura un inel. Iancu de Hunedoara va recupera inelul.

Fresca misterioasă de secol XV din Castelul Corvinilor de la Hunedoara

Fresca misterioasă de secol XV din Castelul Corvinilor de la Hunedoara

Curtea interioară a Castelului Corvinilor de la Hunedoara

Castelul Corvinilor de la Hunedoara, unde se află misterioasa frescă pictată